

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ACADEMIC LEADERSHIP AND LEARNING ORGANIZATION
 OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER SURIN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

ณัฐชดา มะคุ่มใจ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กลุ่มกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 148 แห่ง โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบุคลากร และหัวหน้างานวิชาการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ ได้ 444 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาครู

2. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 มีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาเถียงลำดับ ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การคิดอย่างเป็นระบบ 3) การมีแบบแผนความคิด 4) การเป็นบุคคลที่รอบรู้ 5) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์น้อยในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ , องค์กรแห่งการเรียนรู้

ABSTRACT: The objectives of this research were 1) to study level of academic leadership 2) to study in learning organization level for school administrator and 3) to analyze relationship between academic leadership and learning organization of school administrator under Surin primary Educational Service Area office 3. The samples of this research were school administrators, head of personnel and head of academic section. The samples total 444 persons. Questionnaire which reliability coefficient 0.96 was used in collecting data and data were analyzed for windows computer program to calculate the Percentage, Standard deviation and Correlation coefficient.

Research findings were as follows :

1. The overall instructional leadership of the school administrators under Surin primary Educational Service Area office 3 was in high level ranking in order as follows : 1) The curriculum Management curriculum and instruction, 2) The vision, goals, and learning mission identification, 3) Learners development, 4) Learning environment and 5) Instructors development.

2. The overall learning organization for school under Surin primary Educational Service Area office 3, was in the high level as follows : 1) Shared vision, 2) Systems thinking, 3) Mental model, 4) Personal mastery, and 5) Team learning.

3. The overall correlation between the instructional leadership and learning organization of school administrators under Surin primary Educational Service Area office 3. was in the positive low level. It was significantly different .01.

Keywords: Academic leadership, Learning organization

บทนำ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 2) ซึ่งส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2551-2555 ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของชาติอย่างเป็นรูปธรรมในปัจจุบัน (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 45-55) จากความคาดหวังดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลหลักที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ และเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในฐานะที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามที่คุรุสภากำหนด (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 16) นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ที่มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของงานวิชาการอยู่เสมอ มีความรู้ความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้มีลักษณะสำคัญต่อความเป็นองค์การหลักในการปฏิรูปการเรียนรู้ (Learning Reform) ธีระ รุญเจริญ (2550 : 155) สอดคล้องกับแนวคิดของจันทราณี สงวนนาม (2551 : 142) ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2549 : 8) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : 222) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่ามีความสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของสถานศึกษา กล่าวคือจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ดี มีความพร้อมในการปฏิบัติตน รวมทั้งแสดงออกถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่เสมอ

การพัฒนาสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ถือเป็นการบริหารรูปแบบใหม่ ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ในภาคของการศึกษาก็มีการตื่นตัวกันมากในการพัฒนาคุณภาพในองค์กรให้หันมาทำงานกันเป็นทีม และเป็นระบบมากขึ้นโดยมีความมั่นใจว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นองค์กรที่มีชีวิตชีวา และจับต้องได้คนในองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีความคิดเชิงระบบจะเข้าใจระบบงาน สามารถกำหนดหรือสะท้อนถึงความต้องการที่ชัดเจนเกี่ยวกับระบบงานได้ดี (System Reflect Business Requirement) ทำให้สามารถนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพผลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการอำนวยความสะดวกต่อองค์กร แนะนำทางและเชื่อมโยงกระบวนการความร่วมมือให้เข้ากันของผู้นำทางวิชาการและความเป็นผู้นำทางวิชาการจึงเป็นพลังสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อเป็นสารสนเทศให้ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

2. เพื่อศึกษาระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

สมมติฐาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบุคลากร และหัวหน้างานวิชาการผู้วิจัยเลือกบุคคลทั้ง 3 กลุ่มจำนวน 02 คน เพราะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 148 แห่ง โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบุคลากร และหัวหน้างานวิชาการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ ได้ 444 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1. ค่าความเที่ยงตรง โดยการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

4.2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากการนำไปทดลองใช้ (y Out) กับสถานศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 แห่ง รวมเป็น 45 ชุดโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบ วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability Coefficient) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค Cronbach, Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด.2545: 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

5. เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 30 เมษายน 2557 ถึงวันที่ 5 พฤษภาคม 2557 ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ นำข้อมูลมา วิเคราะห์ 100 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สรุปผลได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนรองลงมาคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ด้านการพัฒนานักเรียนด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาครู

2. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีวิสัยทัศน์

ร่วมกันรองลงมาคือ การคิดอย่างเป็นระบบ การมีแบบแผนความคิดการเป็นบุคคลที่รอบรู้ และน้อยที่สุดคือ การเรียนรู้ร่วมกัน เป็นทีม

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ .304 ซึ่งมีความสัมพันธ์น้อยในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร สถานศึกษารายด้าน พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 3 คู่แรกคือ ภาวะผู้นำการทางวิชาการด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรและการสอนกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการมีแบบแผนความคิด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .487 มีความสัมพันธ์ปานกลางในบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการพัฒนา นักเรียนกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการมีแบบแผนความคิด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .477 มีความสัมพันธ์ปานกลางในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำการทางวิชาการด้านการสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการมีแบบแผนความคิด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .431 มีความสัมพันธ์ปานกลางในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการความเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ขออภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักในความสำคัญต่องานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของ การบริหารสถานศึกษา มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาจากการบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งปัจจุบันเป็น องค์กรประกอบส่วนใหญ่ ในระบบงานประกันคุณภาพการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 หมวด 6 ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษารับการประเมินคุณภาพจาก หน่วยงานต้นสังกัดคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 และจากองค์กรจากภายนอก ประกอบกับ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ในการขับเคลื่อนงานวิชาการของสถานศึกษา ได้จัดให้มีการอบรมสัมมนาใน ประเด็นที่เป็นประโยชน์ และตรงกับความต้องการ มีการเผยแพร่เอกสารความรู้ และใช้กลยุทธ์หลากหลายที่จะสร้าง มาตรฐาน สนับสนุนให้มีความพร้อม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และหลักการบริหาร เข้าใจในบทบาทหน้าที่ผู้นำด้าน วิชาการ และสามารถบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอลลิ่งเจอร์ (Hallinger, 1992) โดยได้เขียนว่า ผู้นำทางวิชาการ เป็นแหล่งข้อมูลความรู้เบื้องต้น สำหรับการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และการสอนและ สามารถเข้าไปร่วมดำเนินการกับครูในการปรับปรุงวิชาการ

2. ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นความสำคัญของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษา ทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกัน ในการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา จนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในยุค การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารก็สามารถนำองค์การไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังปรากฏในภาพรวมในการ ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ พงษ์พรหม (2552 : 141-146) ได้ศึกษาการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่ง

การเรียนรู้ตามการรับรู้ของพนักงานครูในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 11 ผลการ วิจัยพบว่า 1) พนักงานครูในเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 11 โดยภาพรวมมีการรับรู้การพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษานพมาศ ประภา (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ของสถานศึกษาทุกขนาด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ของสถานศึกษาทุกขนาด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มะลิวรรณ ภูแฉ่มโชติ (2552 : 76-79) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. ผลการศึกษาพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ศิริพร โจนสาย (2552 : 77-78) ได้ศึกษาปัจจัยบรรยากาศโรงเรียนกับองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) บรรยากาศโรงเรียน ด้านบรรยากาศแบบเปิด และบรรยากาศแบบผูกพัน อยู่ในระดับมาก บรรยากาศแบบไม่ผูกพัน อยู่ในระดับปานกลาง และบรรยากาศแบบปิด อยู่ในระดับน้อย 2) องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทิพากร ธงศรี (2553 : 60-61) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนิคมน้ำอ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผล การวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนิคมน้ำอ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนิคมน้ำอ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

จากผลของการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ .304 ซึ่งมีความสัมพันธ์น้อยในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 3 คู่แรกคือภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการมีแบบแผนความคิด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .487 มีความสัมพันธ์ปานกลางในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการพัฒนานักเรียนกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการมีแบบแผนความคิด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .477 มีความสัมพันธ์ปานกลางในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการมีแบบแผนความคิด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .431 มีความสัมพันธ์ปานกลางในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีการพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งผลให้สถานศึกษามีสภาพเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552 : 184-185) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และครูผู้สอนกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก และทศวรรณ เพ็งพุ่ม (2553 : 83) ได้ทำการศึกษาปัจจัยองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม และรายปัจจัยอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายปัจจัยอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ระดับปานกลาง มี 3 ปัจจัยคือ ปัจจัยพลวัตของการเรียนรู้ ปัจจัยเพิ่มอำนาจสมาชิกองค์การและปัจจัยการปรับเปลี่ยนองค์การ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากแต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาครู ดังนั้นสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ควรกำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการฝึกอบรมครูในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

1.2 ระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ดังนั้นสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการคิด และ แก้ไขปัญหาในระบบกลุ่ม

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีความสัมพันธ์น้อยในทางบวก ฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะด้านภาวะผู้นำทางวิชาการที่ สูงขึ้น

1.4 ที่มีความสัมพันธ์กันทางลบ ประกอบด้วยภาวะผู้นำการทางวิชาการด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้กับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้กับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านการคิดอย่างเป็น และภาวะผู้นำการทางวิชาการด้านการพัฒนาครูกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่นำมาพัฒนาสถานศึกษา ต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ใน รูปแบบอื่นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ใน ด้านที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ

เอกสารอ้างอิง

- ไกศิษฎ์ เพลรินทร์. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การแห่งการ เรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จันทรานี สงวนนาม (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์

- ทิพากร ธงศรี. (2553). พฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนิคมน้ำอ้อม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัตวรณ พึ่งพุด. (2553). ปัจจัยองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- ธีระ รุญเจริญ. (2549). **สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นพมาศ ประภา. (2552). วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- มะลิวรรณ ภู่มั่นโชติ. (2552). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ
โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริพร โจนสาย (2552). **ปัจจัยบรรยากาศโรงเรียนกับองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ววิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- สุรศักดิ์ พองพรหม (2552). **การศึกษาการพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามการรับรู้ของ พนักงานครูใน
โรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**.
กรุงเทพฯ : สกศ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- Hallinger, P. & Joseph, M. (1985, November). "Assessing the Instructional Management Behavior of
Principals", *The Elementary School Journal*. 86(2) : 223.